

Oslo, 14. november 2018

Innspill til skisser til nye læreplaner

Nasjonalt SRHR¹-nettverk vil takke for muligheten til å komme med innspill til skisser til læreplaner.

Nasjonalt SRHR-nettverk skal samle aktører som jobber innenfor feltet, og sikre samordning mot et felles mål hvor alle i Norge får oppfylt sine seksuelle og reproduktive rettigheter og hvor alle har best mulig seksuell og reproduktiv helse, uavhengig av alder, kjønn, geografi eller andre sosiale forhold eller faktorer.

Undertegnede medlemmer i Nasjonalt SRHR-nettverk ønsker å komme med innspill til fornyingen av fagene i skolen, med særlig vekt på seksuell og reproduktiv helse og rettigheter (SRHR) og FNs bærekraftsmål (spesielt nr. 3 - god helse, 4 - god utdanning og 5 - likestilling mellom kjønnene). Vi mener at seksualitetsundervisning er viktig for å sørge for et godt psykososialt miljø for elevene, og er et godt tiltak for å forebygge mobbing og trakassering/overgrep, samtidig som seksualitetsundervisning er et viktig og positivt holdningsskapende arbeid for styrket selvfølelse og evne til å ta gode valg for seg selv og i møte med andre. Helhetlig seksualitetsundervisning i skolen fremheves blant annet av UNESCO² som sentralt for barn og unges mulighet til å leve gode liv.

Sex og samfunn og TNS Kantar har gjennomført to store kartlegginger av seksualitetsundervisning i Norge; én blant kontaktlærere i grunnskolen og én blant elever i 10. klassetrinn og 1 VGS. Disse undersøkelsene viste blant annet at de fleste elever har hatt få timer seksualitetsundervisning og de fleste ønsker mer. Videre viste undersøkelsen blant kontaktlærerne at et flertall var positive til et styrket fokus på seksualitetsundervisning i skolen og at kun et mindretall mente at den nåværende kvaliteten på seksualitetsundervisningen deres er god nok. Undersøkelsen blant lærerne viser også at lærerne tar utgangspunkt i kompetansemålene når de skal planlegge seksualitetsundervisningen. Dermed blir formuleringene av kompetansemål i stor grad førende for seksualitetsundervisningen.

I «Snakk om det! Strategi for seksuell helse (2017-2022)»³ står det at:

«Kunnskap om grenser, respekt og rettigheter og evnen til å reflektere over ulike situasjoner er viktig for å utvikle egen autonomi og samtidig respektere andres grenser. *Dette er emner som favner langt videre enn seksualitet, men som danner et nødvendig grunnlag for den enkeltes dannelse, identitetsutvikling og handlingskompetanse.* Riktig kunnskap om seksualitet og seksuell helse fører til at ungdom debutterer senere, er flinkere til å bruke kondom og prevensjon og utvikler et positivt forhold til egen seksualitet og intimitet. (...) Det tverrfaglige teamet folkehelse og livsmestring vil ha både et individuelt perspektiv og et

¹ SRHR står for seksuell og reproduktiv helse og rettigheter.

² UNESCO: [International technical guidance on sexuality education.](#)

³ Helse- og omsorgsdepartementet: [Snakk om det! Strategi for seksuell helse \(2017-2022\)](#).: s. 15.

samfunnsmessig og sosialt perspektiv. Det vil være naturlig å vurdere spørsmål om seksuell helse i arbeidet med dette (vår utheving)».

Seksualitet kobles altså til skolens dannelsingsmandat, en kobling som også gjøres av mange lærere som prioriterer seksualitetsundervisning (Støle-Nilsen, 2017⁴).

Videre nevner strategien Snakk om det! de kompetansemålene i LK06 som tematiserer seksualitet og det står:

«Kompetansemålene som er beskrevet over, legger opp til at kropp, grenser, seksualitet og mangfold tematiseres på ulike måter gjennom hele skoleløpet. (...) For at seksualitetsundervisning skal ha helsefremmende og forebyggende effekt, er det avgjørende at barn og unge får nødvendig kunnskap, før de havner i situasjoner der kunnskapen skal tas i bruk. Dersom seksualitetsundervisning i hovedsak gjennomføres i siste halvdel av ungdomsskolen, vil den ofte foregå på et tidspunkt hvor flere elever allerede har seksuell erfaring.»⁵

Med andre ord må alderstilpasset seksualitetsundervisning starte allerede på barnetrinnet og fortsette jevnlig gjennom hele skoleløpet. Elevene vil modne i ulik takt og dermed vil deres behov for seksualitetsundervisning endre seg. Det er også sentralt at seksualitet tas opp i flere fag, for å sørge for ulike vinklinger og ivaretagelse av flere perspektiv. Naturfag har typisk et helsefokus, KRLE har gjerne reflekterende og etisk fokus, mens samfunnsfag ser på sosiale konstruksjoner, lov og rett og kjønnsroller (Støle-Nilsen, 2017). Vi mener at alle disse tilnærmingene trengs for å oppnå en helhetlig seksualitetsundervisning.

Målet for skolens rolle i seksualitetsundervisning er å «sikre barn og unge kunnskap og kompetanse om kropp, grenser, seksualitet og seksuell helse»⁶. Dette må ivaretas i de aktuelle læreplanene for de ulike fagene. I tillegg til de enkelte faggruppene, bør den tverrfaglige gruppen se på helheten i planene og hvordan det viktige tverrfaglige temaet seksualitetsundervisning skal ivaretas. Vi ønsker også å legge til at helseundervisning, som seksualitetsundervisning, bør foregå i tett samarbeid med skolehelsetjenesten og ikke overlates til kommersielle aktører.

Den nye overordnede delen av læreplanverket, «Overordnet del – verdier og prinsipper for grunnopplæringen»⁷, er vedtatt og her ligger det også tydelige føringer for at blant annet seksualitet, kjønn, likestilling, menneskerettigheter og antidiskriminerende holdningsarbeid skal være en del av opplæringen. Dette er spesielt vektlagt i beskrivelsen av det tverrfaglige temaet folkehelse og livsmestring, hvor det står:

«Aktuelle områder innenfor temaet er fysisk og psykisk helse, levevaner, seksualitet og kjønn, rusmidler, mediebruk, og forbruk og personlig økonomi. Verdivalg og betydningen av mening i livet, mellommenneskelige relasjoner, å kunne sette

⁴ Støle-Nilsen, M. (2017) [Seksuell danning. En studie av seksualundervisning i ungdomsskolen.](#)

⁵ Helse- og omsorgsdepartementet: [Snakk om det! Strategi for seksuell helse \(2017-2022\)](#): s. 16.

⁶ Ibid.: s. 18.

⁷ Regjeringen.no: [Overordnet del - verdier og prinsipper for grunnopplæringen.](#)

grenser og respektere andres, og å kunne håndtere tanker, følelser og relasjoner hører også hjemme under dette temaet.»⁸

Gjennomgående i overordnet del vektlegges elevenes identitetsdanning, evne til refleksjon og kritisk tenkning og sosial samhandling; alle disse temaene er aktuelle for seksualitetsundervisning. I læreplanutkastene ser vi store forbedringer knyttet til denne tematikken, og vi vil i det følgende også berømme flere positive endringer.

Likevel ser vi at seksualitet ikke tematiseres nok i videregående opplæring, og dette er vårt viktigste innspill til fagfornyelsen: Helhetlig seksualitetsundervisning må til å få plass også i videregående. Vi ser i tillegg tendenser til manglende sammenheng og progresjon, og for noen fag et litt problemorientert fokus. Vi savner også rettighets- og livsløpsperspektivet gjennomgående.

På denne bakgrunnen spiller undertegnede inn følgende kommentarer til de nye utkastene, gruppert under aktuelle fag:

1. Samfunnsfag

1.1 Samfunnsfag grunnskole

I beskrivelsen av folkehelse og livsmestring savner vi seksualitet og kjønn, som f.eks. er tatt med i samfunnskunnskap vgs. Generelt i planen savner vi et rettighetsperspektiv hvor barn og unge blir kjent med sine rettigheter og settes i stand til å kunne hevde dem. Det bør også inkludere å bli kjent med hvor de kan henvende seg for å få hjelp. Rettigheter bør ligge på kompetansemålnivå med progresjon gjennom hele grunnskolen, mens deler selvfølgelig kan nevnes i teksten om faget.

Vi foreslår også eget mål om relasjoner som bl.a. er ment å åpne for forebygging av mobbing og diskriminering og bør ligge med progresjon på alle trinn:

- «*(Samtale om) hva en god relasjon er og hvordan vi kan være inkluderende i relasjon med hverandre*».

Videre kommentarer på kompetansemålnivå:

4. trinn: Fine mål om familieformer, digital dømmekraft, identitet og normer for samspill. Formuleringen «samtale om kjønn og grensesetjing knytt til kropp og seksualitet» fremstår litt merkelig og vi foreslår endring til:

- «*Samtale om kropp, kjønn og seksualitet og hvordan vi kan uttrykke våre grenser, inkludert hva vi ønsker og ikke ønsker*».

Disse målene kan også fint arbeides med i sammenheng og planen åpner for det.

7. trinn: Det er veldig bra at kompetansemålet om kjønn og seksualitet åpner for diskusjoner om for eksempel porno, noe som bør ligge på dette trinnet hvor vi vet

⁸ Ibid.: s. 13.

mange barn møter porno for første gang og mangler verktøy til å forstå det de ser. Vi har likevel et forslag til endring:

- «Gjere greie for ulike seksuelle identitetar og *orienteringar* og drøfte korleis kjønnsroller og seksualitet blir framstilt i ulike samanhengar».

10. trinn: Ingen kompetansemål direkte knyttet til kjønn og seksualitet, selv om det naturlig kan tolkes inn flere steder. Vi foreslår et nytt kompetansemål:

- «*Drøfte ulike perspektiver på hva som regnes som et godt liv og reflektere over egne tanker og valg knyttet til relasjoner og seksualitet*».

1.2 Samfunnskunnskap vgs

Folkehelse og livsmestring er fint definert i teksten om faget. På kompetansemålnivå er det mye som åpner for kompetanse knyttet til seksualitet og kjønn, men vi savner mer handlingskompetanse. Vi foreslår noen endringer (i kursiv):

- «Forstå grunnlaget for menneskerettar og undersøkje menneskerettsbrot nasjonalt og globalt»
- «Reflektere over kvifor haldningar til kjønn, seksualitet og grensesetjing varierer i samfunnet, og *korleis ein kan handle i ulike situasjonar knytt til desse tema.*»

1.3 Historie vgs

Folkehelse og livsmestring er fint definert og det er mange kompetansemål som åpner for kompetanse knyttet til kjønn og seksualitet i historisk perspektiv. Samtidig er det ikke gitt at kjønn og seksualitet vil tolkes inn i beskrivelser som «menneskesyn», «identitet» og «minoritet», og vi ønsker at dette nevnes spesifikt i teksten om faget og gjerne også i kompetansemål. Dette vil da åpne for historisk blikk på likestillingskamp og utvikling av seksuelle rettigheter, som for eksempel hvordan diskriminerende lover innført av kolonimaktene bevares og styrkes i flere tidligere kolonier, mens de endres/fjernes hos tidligere kolonimakt.

1.4 Geografi vgs:

Under temaet bærekraftig utvikling og globalisering er det viktig at et perspektiv på helse, utdanning og likestilling (bærekraftsmål 3, 4 og 5) og diskriminering på bakgrunn av f.eks. seksuell orientering/identitet, etnisitet, språk eller funksjonsnedsettelse inkluderes.

2. Norsk

I beskrivelsen av folkehelse og livsmestring i teksten om faget kommer det frem gode momenter, men vi savner overføringen til kompetansemålene. Vi foreslår også en endring i formulering (i kursiv):

- « (...) uttrykk for egne følelser, erfaringer, meninger, *ønsker og behov* (...)»

Dette vil i større grad kunne bidra til nødvendig handlingskompetanse for elevene, noe vi savner i læreplanen. Vi savner også kompetanse om kroppsspråk.

Vi foreslår følgende kompetansemål inn, med progresjon, på alle trinn i grunnopplæringen:

- «(Utforske) hvordan kroppsspråk, toneleie og hvilke ord vi bruker påvirker oss selv og andre»
- «(Utforske) hvordan språk og identitet henger sammen og hvordan språk kan uttrykke og skape holdninger»

Kunnskap og refleksjon knyttet til respektfullt språk og maktperspektiv i språk er en naturlig del av dette.

På småtrinnet mener vi dette kompetansemålet bør komme inn:

- «(Utforske) hvordan vi kan snakke om gode og vonde opplevelser, og be om hjelp og tilby andre hjelp»

Det foreligger noen kompetansemål som berører disse temaene i utkastet, men vi opplever det ikke tilstrekkelig foreløpig. Vi savner også mer vekt på digital dømmekraft og kritisk tenking i utkastet.

4. trinn: Forslag til endring: «velge tekster ut fra egne interesser og leseferdigheter»

3. Engelsk

Vi savner en beskrivelse av folkehelse og livsmestring i engelskfaget. Se for eksempel hvordan læreplanen i fremmedspråk har løst dette. Det samme vil kunne gjelde for engelsk. I tillegg er engelsk et språk som har blitt en stor del av barn og unges hverdag gjennom populærkultur, spill og Internett, i tillegg til informasjon som i stor grad finnes på engelsk, og vil være en forutsetning for senere studier og i arbeidslivet. Engelsk er språkbroen i veldig mange møter mellom mennesker og kulturer. Dette kan for øvrig også nevnes under demokrati og medborgerskap.

1. trinn: Vi mener det ikke bør ligge egne kompetansemål på 1. trinn i noen av fagene.

2. trinn: Forslag til endring (i kursiv):

- «samtale om tradisjoner og skikker i land der engelsk brukes og i *andre kulturer elevene kjenner til*».

Dette vil åpne for mangfold og elevens egne erfaringer i større grad enn «i Norge».

4.trinn: Fint kompetansemål om å uttrykke behov og følelser, dagligliv og interesser. Samme forslag til endring som for 2. trinn:

- «fortelle om levesett og omgangsformer i ulike kulturer der engelsk brukes og i *andre kulturer elevene kjenner til*»

7. trinn: Fine kompetansemål om å uttrykke følelser og meninger, betydningen engelsk har og å lese og samtale om tekster om det barn og unge er opptatt av i land der engelsk brukes. Dette åpner for god tverrfaglig læring.

10. trinn: Her mener vi det bør komme inn mer kompetanse knyttet til ordbruk og nyanser i språket.

Forslag til kompetansemål:

- «*Vurdere hvordan engelske ord og uttrykk kan gjenspeile ulike holdninger og identiteter*»

Kompetansemålet på VG1 «Reflektere rundt globale utfordringer» kan med fordel også tas inn her, med progresjon.

VG1: Vi ønsker at samme kompetansemål som vi foreslo på 10. trinn også kommer her, med progresjon. Forslag for VG1:

- «*Sammenligne ulike tekster basert på hvilke perspektiver og holdninger som kommer til uttrykk*»

4. Naturfag

Beskrivelsen av folkehelse og livsmestring er fin, men vi ønsker en liten endring:

- «*(...) hvordan fysisk, psykisk og seksuell helse henger sammen*»

Det er kun ett kompetansemål som direkte omhandler seksualitet, og dette kommer først på ungdomsskolen. Vi mener dette er altfor sent og ønsker oss flere kompetansemål gjennom hele løpet som er knyttet til seksualitet, kjønn og kjønnsidentitet.

2. trinn: Her savner vi både følelser og anatomi i kompetansemålene og foreslår inn:

- «*Utforske variasjon i kropp og beskrive de ulike kroppsdelene*»
- «*Utforske og beskrive ulike følelser vi har og hvordan vi gir uttrykk for følelsene, ønskene og behovene våre*»

4. trinn: Kompetansemålet «samtale om hvordan følelser påvirker oss (...)» er fint, men vi mener det bør deles opp i to ulike kompetansemål.

For målet «presentere eksempler på hvordan kroppen verner oss mot sykdommer (...)» foreslår vi følgende endring:

- «*presentere eksempler på hvordan kroppen verner oss mot sykdommer, og reflektere over hvordan vi kan ta vare på vår fysiske og psykiske helse*»

7. trinn: Her foreslår vi følgende nytt kompetansemål om pubertet (erstatte "gjøre rede for kroppens forandringer i puberteten og samtale om hvordan puberteten påvirker oss"):

- «Gjøre rede for og samtale om livsfaser fra befruktning til alderdom, med hovedvekt på identitet, pubertet, kjønn og seksualitet»

I tillegg ønsker vi en endring (endring i kursiv):

- «samtale om hva fysisk, psykisk og seksuell helse er og drøfte hva som kan påvirke helsen vår»

10. trinn: Forslag til endring:

- «gjøre rede for hvordan rusmidler og legemidler påvirker kroppen»
- «drøfte og kritisk vurdere innholdet i medier og reklame om kropp, kosthold, medisiner, vaksiner og alternative behandlingsformer»
- «Gjøre rede for reproduksjonssystemet og drøfte fysiske og psykiske aspekter ved seksualitet» (erstatte «drøfte problemstillinger knyttet til seksualitet og prevensjon»)
- «Drøfte hvordan helsen vår er en ressurs og hvordan vi kan ta vare på vår fysiske, psykiske og seksuelle helse» (erstatte «drøfte problemstillinger knyttet til fysisk og psykisk helse»). I utgangspunktet opplever vi ordlyden «drøfte problemstillinger» som negativt ladet og foreslår å endre «problemstilling» til «perspektiver», «temaer til» eller lignende.

Etter vg1: Kompetansemål knyttet til kjønn og seksualitet må fortsette også på VG1. For eksempel:

- «Drøfte hvordan samfunnet legger til rette for at vi kan ta vare på vår fysiske, psykiske og seksuelle helse, og diskutere behov for endringer».

Videre vil vi poengtere at vi støtter følgende under fagspesifikk omtale av vurdering i fag: «Elevene viser kompetanse i faget gjennom selvstendig kommunikasjon og presist språk. De skal vise evne til refleksjon og samhandling i ulike medier». Dette er viktig kompetanse for å bidra til forebygging av netthets.

5. KRLE

Beskrivelsen av folkehelse og livsmestring i «om faget» er kort og bør utdypes. Vi mener identitet, kjønn, seksualitet og likestilling bør inngå i beskrivelsen.

4. trinn: Fine kompetansemål

7. trinn: Fine kompetansemål, men vi foreslår et nytt inn:

- «Utforske hvordan kjønn og seksualitet diskuteres innenfor ulike religioner og livssyn»

10. trinn: Målet «gjøre rede for og reflektere over ulike syn på kjønn og seksualitet i religioner og livssyn» foreslås endret til (endringer i kursiv):

- «gjøre rede for og reflektere over ulike *perspektiver* på kjønn og seksualitet i religioner og livssyn og *hvilke argumenter som benyttes for disse perspektivene*»

6. Religion og etikk

Fin beskrivelse av temaet folkehelse og livsmestrings relevans i faget, men den er veldig kort og bør utdypes noe. Vi mener identitet, kjønn, seksualitet og likestilling bør inngå i beskrivelsen. Det vil kunne gi retning til kompetansemål som “undersøke og drøfte aktuelle eksempler på samspillet mellom religion, livssyn og politikk”. Hvis temaene ikke tas med i beskrivelsen av faget, mener vi de bør komme inn på kompetansemålnivå.

7. Mat og helse

Generelt ser vi lite fokus på helse i faget. Vi savner for eksempel fokus på forholdet mellom kropp, mat og helse både i beskrivelsen om faget og i kompetansemålene. Vi mener det er naturlig at mat og helse, i samarbeid med kroppsøving og eventuelt samfunnsfag og naturfag, dekker tematikk knyttet til blant annet spiseforstyrrelser, kroppspress og selvbilde. Dette bør komme inn i beskrivelsen av faget. Vi vet at denne tematikken er viktig fra tidlig alder, og foreslår derfor at det kommer inn fra 4. trinn av, med progresjon.

4. trinn: Vi foreslår inn:

- «*samtale om hvordan hvilken mat vi spiser kan påvirke helsen vår*»
- «*samtale om hva som påvirker våre matvalg*»

7. trinn: Målet «Reflektere over eige matforbruk og nytte sansane til å vurdere kvalitet på matvarer» virker merkelig satt sammen. Her foreslår vi oppdeling i to ulike kompetansemål. Videre foreslår vi:

- «*Reflektere over eget matforbruk og hva som påvirker det*»
- «*Reflektere over forholdet mellom mat, kropp og helse*»

10. trinn: Flott mål om kritisk vurdering av produktinformasjon og reklame. Videre foreslår vi:

- «*Drøfte hvorfor vi tar ulike valg knyttet til mat, kropp og helse*»

8. Kroppsøving

Vi mener at beskrivelsen av folkehelse og livsmestring er fin, og vi er glade for at det er en positiv vinkling på temaet. Vi mener også det er naturlig at kroppsøving, i samarbeid med faget mat og helse og eventuelt samfunnsfag og naturfag, dekker tematikk knyttet til spiseforstyrrelser, kroppspress og selvbilde. Kroppsmangfold og

aksept og forståelse for variasjon bør ligge i kroppsøvfaget. I beskrivelsen av grunnleggende ferdigheter i faget burde kommunikasjon gjennom kroppsspråk være inkludert. Det mangler kompetansemål som omhandler grenser og respekt for andres grenser, noe som er sentralt for samspill og er en viktig kompetanse generelt. Dette kunne blant annet blitt inkludert i følgende:

2. trinn: Eleven forstår og praktiserer enkle regler for samspel.

4. og 7. trinn: «forstå kroppsleg ulikskap mellom seg sjølv og andre»

10. trinn og VGS: Målet «drøfte korleis ulike framstillingar av kropp i media og samfunn påverkar rørsleaktivitet, kroppsidentitet og sjølvbilete» er godt, og vi mener i tillegg at dette både bør inn på tidligere trinn og være inkludert på videregående trinn.

Vi vil vise til tidligere innspill fra Nasjonalt SRHR-nettverk: Problemstillinger som oppstår kan være unge som ikke tør dusje eller delta i kroppsøving grunnet for eksempel mobbing, dårlig selvbilde, utfordringer knyttet til kjønnsidentitet og kjønnsuttrykk (som hvilken garderobe man skal bruke) eller redsel for å bli tatt bilde av eller filmet. Det er viktig at kroppsøvingslæreren ikke overlater problemstillingene til kontaktlærer, men at diskusjonene blir tatt i egen undervisning gjennom å utfordre normer og fremme kroppspositivisme og gode holdninger slik at kroppsøvingstimen oppleves som et trygt og helsefremmende rom.

9. Utdanningsvalg

Fagets relevans for folkehelse og livsmestring beskrives godt. Vi er glade for å se gode kompetansemål knyttet til både identitet og kjønnsperspektiver og håper de beholdes.

10. Kunst og håndverk

Fagets relevans for folkehelse og livsmestring beskrives godt. Vi liker også beskrivelsen av demokrati og medborgerskap.

Målet på 4. trinn om kjønnsroller og stereotypier mener vi er bra og viktig, og vi ser gjerne at målet gjentas med progresjon på flere trinn. Det samme gjelder for målet på 7. trinn om følelser og meninger, dette kan gjerne inkluderes på flere trinn med progresjon.

På tiende trinn vil man kunne diskutere maktperspektiv og påvirkningskraft i større grad knyttet til disse to kompetansemålene. Her ligger også «undersøke hvordan kunst har utfordret det etablerte og skape visuelle uttrykk som stiller spørsmål til praksiser eller holdninger i egen samtid». Målet legger opp til god tverrfaglig læring, som kan inkludere perspektiver på seksualitet og kjønn.

11. Musikk

Teksten om faget beskriver på en veldig god måte musikks relevans for folkehelse og livsmestring. Det er flott at kjønnsroller kommer inn i et av kompetansemålene på 7. trinn. Vi ser veldig gjerne at seksualitet og kjønn kommer inn på flere trinn og åpner for god tverrfaglig læring i faget.

12. Arbeidslivsfag

Vi savner en beskrivelse av folkehelse og livsmestrings relevans for arbeidslivsfag. For eksempel nevnes i «fagets relevans»: «(...) det utvikles bevisste holdninger til likestilling. Faget kan utfordre elevene til å oppdage egne ressurser og identitet, gi nye mestringsopplevelser og praktisk erfaring.»

Dette er relevant for folkehelse og livsmestring og vi ønsker også at dette verdigrunnlaget gjenspeiles på kompetansemålnivå, da spesielt likestilling, inkludering og respekt for mangfold.

Følgende medlemmer av Nasjonalt SRHR-nettverk støtter dette innspillet:

- Cupido
- Elsa Almås, Universitetet i Agder
- Grønt kvinnenettverk
- Helsestasjon for kjønn og seksualitet, HKS
- Landsgruppen av helsesøstre NSF
- Norsk forening for klinisk sexologi
- REFORM - ressursenter for menn
- RFSU Norge
- Sex og samfunn
- Sex og Politikk
- SNU – Seksualpolitisk Nettverk for Ungdom
- Stiftelsen Tryggere
- Unge funksjonshemmede